

"Makamât-ı evliyadan bazı makamlarda Mehdi vazifesinin hususiyeti bulunduğu ve Kutb-u Âzama has bir nisbeti görüldüğü ve Hazret-i Hızır'ın bir münasebet-i hassası olduğu gibi..." buradan Hz. Mehdi'nin Hz. Hızır ile görüştüğü ve ondan ders aldığı gibi bir mana mı çıkıyor; nasıl anlamalıyız?

"Makamât-ı evliyadan bazı makamlarda Mehdî vazifesinin hususiyeti bulunduğu ve Kutb-u Âzama has bir nisbeti görüldüğü ve Hazret-i Hızır'ın bir münasebet-i hassası olduğu gibi, bazı meşâhirle münasebettar bazı makamat var. Hattâ o makamlara Makam-ı Hızır, Makam-ı Üveys, Makam-ı Mehdiyette tabir edilir."(1)

Evliyalık makamları içinde bazı makamlar var ki, bu makamda hem mehdilik vazifesinin bazı özellikleri hem Kutb-u Azama yakın bir parlak mevki hem de Hz. Hızır (as) ile görüşme, konuşma ve ders alma gibi meziyetler bulunuyor. Bu makama Üstadımızın da ifade ettiği gibi *Makam-ı Hızır, Makam-ı Üveys, Makam-ı Mehdiyette* deniliyor.

Bu yüzden bu makama çıkmış bir veli yanlışlıkla mehdi olarak telakki edilebiliyor. Tarihte birçok büyük evliyanın mehdi telakki edilmesi de bu yüzdendir. Ama işin özünde bu kimse ne Kutb-u Azam ne de mehdidir.

Böyle bir durumun risk ve zararlarını Üstadımız bu bahsin devamında şu şekilde izah ediyor:

"İşte bu sırta binaen, o makama ve o makamın cüz'î bir nümunesine veya bir gölgesine girenler, kendilerini o makamla has münasebettar meşhur zatlar zannediyorlar. Kendini Hızır telâkki eder veya Mehdî itikad eder veya Kutb-u Âzam tahayyül eder."

"Eğer hubb-u caha talip enâniyeti yoksa, o halde mahkûm olmaz. Onun haddinden fazla dâvâları şatahat sayılır; onunla belki mes'ul olmaz. Eğer enâniyeti perde ardında hubb-u caha müteveccih ise, o zat enâniyete mağlûp olup, şükrü bırakıp fahre girse, fahirden git gide gurura sukut eder. Ya divanelik derecesine sukut eder veyahut tarik-i haktan sapar."(2)

Yani nefis ve enanietini tam ıslah edemeyen birisi için bu telakki, bu makam büyük bir risk teşkil ediyor. Ama enesini ıslah etmiş, nazar ve niyeti insanların ilgisinde ve alakasında olmayan birisi için, bu telakki bir şatahat yani manevi bir hata manevi bir sarhoşluk hâli olabilir ve telakkisinden dolayı mesul olmaz.

Hz. Mehdi bu makamlardan daha yüksek ve parlak bir makama sahip olduğu için, Hz. Hızır (as) ile görüşmesi ve ondan ders alması gayet makul ve kuvvetle muhtemeldir.

Dipnotlar:

(1) bk. [Mektubat, Yirmi Dokuzuncu Mektup, Dokuzuncu Kısım.](#)

(2) bk. [age.](#)